

ریاست جمهوری

سازمان برنامه و بودجه کشور

مرکز آمار ایران

گزارش عملکرد

مرکز آمار ایران

سال ۱۳۹۷

مقدمه

مدرن‌سازی نظام آمار، گرایش مسلط در اکثر کشورهای موفق و پیشرو در نظام‌های آماری و از پیش نیازها و الزامات حکمرانی شایسته با گرایش گذار از آمارهای سنتی به آمارهای ثبتی مبنا و ساماندهی مه داده^۱ در دهه اخیر محسوب می‌شود. مرکز آمار ایران نیز در سال ۱۳۹۷ همگام با نظام‌های آماری جهانی، رویکرد گذار از نظام آماری سنتی به ثبتی مبنا را سرلوحه فعالیت‌های خود قرار داد. به همین منظور مرکز آمار ایران ظرفیت‌سازی موثر در نظام آماری کشور، آگاهی بخشی و بسترسازی در زمینه استقرار آمارهای ثبتی را به عنوان خط مشی خود در این سال معرفی کرد تا جهت ایفای نقش مرجعیت به عنوان چشم انداز اصلی این مرکز، همکاری همه دستگاه‌های اجرایی را محقق سازد.

سال گذشته زمینه سازی برای استقرار نظام آماری ثبتی مبنا و مدرن و ارائه ریز داده‌های دستگاه‌ها به مرکز آمار ایران، فراهم شد و در این ارتباط بخشنامه ۱۶۸۶۱۴/ ۵۴۱۵۴ مورخ ۹۶/۱۲/۲۷ معاون اول محترم ریاست جمهور مبنی بر الزام دستگاه‌های اجرایی به ارسال ریزداده‌ها و اطلاعات آماری بدون مطالبه مابه ازاء، ابلاغ شد. بی‌شک این اطلاعات در نهایت پایه و اساس حکمرانی خوب^۲ می‌باشد. آنچه مسلم است توسعه پایدار با حکمرانی خوب محقق می‌شود و داشتن اقتصاد و برنامه‌ریزی هوشمند در این نوع مملکت-داری، با حاکمیت داده^۳ یا به عبارت دیگر نظام تولید و تبادل اطلاعات با کیفیت همراه است که در نهایت به اتخاذ تصمیمات شایسته برای زندگی آحاد مردم منجر می‌شود.

یکی از پیش‌نیازهای مهم برای سرعت بخشیدن به روند مدرن‌سازی نظام آماری کشور، تصویب و ابلاغ برنامه ملی توسعه آمار کشور (۱۳۹۶-۱۴۰۰) (NSDS) در آبان ماه ۹۷ و ابلاغ آن طی بخشنامه معاون محترم رییس جمهور و رییس سازمان برنامه و بودجه کشور به عنوان رییس شورای عالی آمار بود که مقدمات پیاده سازی پایگاه اطلاعات ثبتی کشور که قرار است با همکاری دستگاه‌های اجرایی کشور صورت گیرد را فراهم می‌کند. وظایف و تکالیف دستگاه‌های اجرایی و مرکز آمار ایران جهت تحقق این امر به روشنی در این برنامه تصریح شده تا با تحقق اجرای این برنامه، نهادسازی تحول بنیادین در نظام آماری کشور صورت گیرد. پیش نویس قانون جدید آمار کشور نیز یکی از دیگر الزامات دستیابی به این هدف مهم و از تکالیف ابلاغ شده برنامه ملی توسعه آمار کشور است که در این سال تدوین و به تصویب کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار رسید.

در الگوها و استانداردهای معرفی شده توسط سازمان‌های مرجع و بین‌المللی آماری، مدیریت کیفیت آمارها از بنیادی‌ترین فازها و اقدامات مدرن‌سازی معرفی شده است، با همین رویکرد "چارچوب کلی مدیریت کیفیت آمارهای رسمی نظام آماری" نیز بر اساس تکالیف ابلاغی برنامه ملی توسعه آمار کشور تهیه و به دستگاه‌های اجرایی کشور ابلاغ شد و فعالیت‌های منسجمی در راستای استقرار نظام جامع مدیریت کیفیت انجام شد.

1 . Big data

2 . Good governance

3 . Data governance

4 .National Strategies for the Development of Statistics

از مهمترین فعالیتهای صورت گرفته در راستای استقرار نظام جامع ثبت‌های آماری و یکپارچه‌سازی تمامی اطلاعات آماری کشور در این سال، طرح اختصاص شناسه ملی به مجوزها و کسب کارهای کشور یا به عبارتی (BIN)¹ بود که با پیشنهاد سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت اقتصاد و دارایی و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و به استناد ماده ۶ قانون بهبود محیط کسب و کار و قانون اصلاح مواد ۱، ۶ و ۷ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی تهیه شد و در پنجاه و هشتمین جلسه شورای عالی آمار

از دیگر دستاوردهای مهم دریافت گواهینامه ملی نظام مدیریت امنیت اطلاعات (ISMS)² مرکز آمار ایران بود که در آذرماه همین سال از سوی مرکز راهبردی افتای ریاست جمهوری به این مرکز اهدا شد. در نظام آماری در دسترس، یکپارچه و پاسخگو، حفظ امنیت و نگهداری ریزداده‌ها و اطلاعات آماری باید به صورتی باشد که داده‌ها به صورت کلی و با حفظ محرمانگی اطلاعات، بدون قابلیت شناسایی، در اختیار نظام برنامه‌ریزی کشور قرار گیرد.

یکی از گرایش‌های مسلط نظام‌های آماری در همه کشورها، یگانگی مرجعیت تولید و انتشار آمارهای رسمی بوده و حذف موازی کاری‌ها در عرضه اطلاعات آماری ضرورتی انکارناپذیر است و یکی از راهبردهای کلان برنامه ملی توسعه آمار کشور نیز به این موضوع تأکید دارد و در همین راستا کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار حذف موازی کاری در تولید و انتشار شاخص‌های کلان اقتصادی کشور را در دستور قرار داد و در جلسه مورخ ۹۷/۱۰/۱۷ تصویب شد که مرکز آمار ایران دستگاه اجرایی اختصاصی تولید و انتشار آمارهای رسمی شاخص‌های قیمت (نرخ تورم) و حساب‌های ملی کشور (نرخ رشد اقتصادی) است.

سایر برنامه‌های عملیاتی این مرکز با اجرای ۳۷ آمارگیری نمونه‌ای و ثبتی، استخراج نتایج آمارگیری‌ها و ارائه جدول‌های داده-ستانده، تهیه حساب‌های ملی تفصیلی به قیمت‌های جاری و ثابت، حساب‌های منطقه‌ای و فصلی، تهیه ۱۶ عنوان شاخص قیمت، ۲ عنوان متوسط قیمت و تغییر سال پایه طرح‌های شاخص قیمت، ادامه اقدامات مربوط به پیاده‌سازی نظام جامع ثبت‌های آماری ایران، هماهنگی و همکاری برای تهیه گزارش‌های شاخص‌های عمومی و اختصاصی ارزیابی عملکرد دستگاه‌های اجرایی، استانداردسازی تعاریف ۱۱۰واژه آماری، ترجمه، بازنگری و تدوین ۴ طبقه‌بندی بین‌المللی، نظارت بر اجرای آمارگیری‌های مرکز، ادامه پیاده‌سازی چارچوب کیفیت آمارهای مرکز آمار ایران و نظام آماری، چاپ و نشر ۶۰ عنوان نشریه آماری، ایجاد هماهنگی و تلاش برای افزایش کارایی نظام ملی آمار ایران با برگزاری ۲ جلسه شورای عالی آمار، ارتقای ارتباطات ملی و بین‌المللی با شرکت در نشست‌ها و

---

1 . Business Identity Number

2 .Information Security Management System.

گردهمایی‌ها و حضور فعال در نشست‌های بین‌المللی، توسعه نیروی انسانی با برگزاری ۹۸ عنوان دوره آموزشی، اطلاع‌رسانی آماری از طریق درگاه ملی آمار، واحد اطلاع‌رسانی آماری، کتابخانه و نیز پاسخگویی به کاربران از طریق رایانامه محقق شده است. بر خود لازم می‌دانم از تمامی مدیران و کارکنان متخصص، صدوق و پرتلاش مرکز آمار ایران و پژوهشکده آمار، کارکنان معاونت آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و دستگاه‌های اجرایی کشور که در کسب موفقیت‌های این مرکز و اعتلای نظام ملی آمار ایران سهیم بوده‌اند، تشکر و قدردانی نمایم.

امیدعلی پارسا
رئیس مرکز آمار ایران
و دبیر شورای عالی آمار

مرکز آمار ایران

فهرست مطالب

۲	مقدمه
۶	معرفی مرکز آمار ایران
۱۲	تولید و ارائه آمارهای رسمی با کیفیت با رعایت استانداردهای آماری ملی و بین المللی
۴۷	استقرار نظام جامع ثبت‌های آماری ایران
۴۸	توسعه شبکه ملی آمار با رعایت محرمانگی و حفظ امنیت داده‌ها و اطلاعات با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین اطلاعات و ارتباطات
۵۱	گسترش و تسهیل دسترسی به آمارهای رسمی ، ارتقای آگاهی و اعتماد عمومی و ترویج و اشاعه کاربرد و تفسیر صحیح آمار توسط سیاستگذاران، برنامه‌ریزان، محققین و مردم
۶۰	بهبود و ارتقاء تعاملات و همکاری‌های سازنده علمی و حرفه‌ای آماری در سطح ملی و بین المللی
۶۷	استقرار نظام‌های نوین برنامه‌ریزی، بهبود عملکرد و نظارت راهبردی
۸۸	استقرار نظام‌های نوین مدیریت منابع انسانی، توسعه سازمانی و توانمند سازی همکاران در محیط کاری بالنده و با نشاط
۹۳	رویکرد آینده

مرکز آمار ایران